

Ypsilon heeft er hard voor geknokt: zo'n 10.000 mensen met een psychische stoornis hebben vanaf 1 januari 2021 recht op zorg vanuit de Wlz. Een passende oplossing en duidelijkheid voor wie permanent toezicht en zorg nodig heeft. Nu nog een indicatie krijgen.

Karin Groen beschrijft hoe zij dat aanpakte voor haar zoon. Bestuurders van Lister vertellen YN over de Wlz en herstel.

tekst Karin Groen | Geertje Paaij | illustratie Loek Weijts

WET LANGDURIGE ZORG

Passende zorg voor wie dat nodig heeft

Toen mijn zoon in 1998 op 17-jarige leeftijd zijn eerste psychose kreeg, wist ik niet wat mij overkwam. Hij werd opgehaald door de politie toen het thuis helemaal mis ging en gedwongen opgenomen. Dat was heftig. Men stelde de diagnose schizofrenie. Dat kwam helemaal uit de lucht vallen en in die tijd was de informatie beperkt over wat je kon verwachten voor de toekomst. De zoektocht naar zorg en begeleiding begon.

Het is helaas niet bij deze eerste psychose gebleven, ook omdat hij drugs ging gebruiken, waardoor instellen op medicatie moeilijk is. Na enige tijd en meerdere crisisopnames, vaak in de isoleercel, kreeg hij in 2001 een kamer bij beschermd wonen. Dat leek een geschikte oplossing, maar de vrijheid daar leidde wederom tot crisisopnames. Ik noem dit het draaideur-effect, telkens in en uit de crisisopvang.

Mijn zoon is van 2007 tot 2015 langdurig opgenomen geweest met een CIZ-indicatie (via de AWBZ). In 2016 stroomde hij door naar beschermd wonen (Wmo). Daar had ik beter niet aan mee kunnen werken. Het ging moeizaam, want helaas kwamen de psychoses met grote regelmaat terug. Er zijn vaak incidenten met begeleiders en medebewoners. De politie wordt dan om assistentie gevraagd. Een crisisopname van maximaal twee weken en weer terug naar de beschermde woonvorm terwijl hij nog nauwelijks is gestabiliseerd.

Een goede stap

Mijn verhaal is niet uniek. Veel mensen met psychosegevoeligheid zijn hun leven lang afhankelijk van professionele zorg en begeleiding. Een Wlz-indicatie is dan het meest passend en voorkomt de twee

jaarlijkse Wmo-evaluaties zonder enig perspectief die een belasting zijn voor alle betrokkenen. Overplaatsing naar beschermd wonen is voor sommigen een goede stap, maar voor anderen, onder wie mijn zoon, niet haalbaar. Terugstroom naar de ggz is voor hem de enige optie voor een prikkelarme veilige omgeving, professionele zorg en snel opschalen als dat nodig is.

In december 2019 heb ik gevraagd of de leiding van beschermd wonen een Wlz-indicatie voor mijn zoon wilde aanvragen. Ik wist via Ypsilon dat de wet nieuwe mogelijkheden biedt voor langdurige zorg. De gemeente kon mij niet helpen en de instellingen (beschermd wonen en FACT-team) aarzelden. Toen mijn zoon via de Wvggz door de rechter een zorgmachtiging voor zes maanden kreeg opgelegd, werd het gemakkelijker om hulp te krijgen bij de aanvraag.

Alles geregeld in een maand

Ik ben gewoon begonnen. De formulieren voor de Wlz-aanvraag heb ik van de website van het CIZ gedownload en ben ik gaan invullen. Ik heb de levensloop van mijn zoon beschreven. Een evaluatierapport van beschermd wonen had nogal wat voeten in aarde. Dat het hun niet lukte om hem een prikkel-

arme woonomgeving te bieden, wilden ze liever niet aan de grote klok hangen. Na aandringen heeft hun gedragsdeskundige een adviesdocument opgesteld, ondertekend door de manager.

De FACT-behandelaar schakelde een ggz-transferverpleegkundige in. Tijdens een door mij aangevraagd gesprek met de behandelend psychiater liet hij mij zijn motivatie lezen. De aanvraag is uiteindelijk door de ggz ingediend met de levensloop, het adviesdocument en een schema van beschermd wonen met scores op zijn vaardigheden. Het heeft mij een maand gekost om alles voor elkaar te krijgen.

Wij zijn opgelucht maar ook erg verdrietig

Na de indiening van de Wlz-aanvraag kreeg mijn zoon meldingen van het CIZ over de status. Gelukkig kwamen die bij mij terecht omdat ik mijn e-mailadres had opgegeven voor de communicatie. Voor mijn zoon zou dat te veel onrust gegeven hebben.

Eind goed al goed. Na vier weken kregen we bericht dat de Wlz-indicatie was goedgekeurd.

Mijn zoon was blij dat het voor elkaar was en dacht dat hij dan 'morgen' ergens heen kon waar hij mag blijven. Helaas moet hij wachten op een plek, want er zijn lange wachtlijsten in de ggz. Hij is nog steeds in de crisisopvang en vraagt elke dag waar hij heengaat.

LEES VERDER →

→ VERVOLG

Wij zijn opgelucht maar ook erg verdrietig. Welk vooruitzicht heeft hij nog als hij voorgoed naar een ggz-instelling verhuist? Ons als ouders wordt een zorg van de schouders genomen. Maar voor hem is het een domper. Hij wil zelfstandig wonen maar beseft niet dat hij dan afglijdt en in grote eenzaamheid terecht komt met burens die hem niet begrijpen en mensen die misbruik maken van zijn goedigheid. Al snel zullen de muren op hem afkomen en zijn stemmen hem gaan belagen. Wij weten het, maar hij kan dat niet overzien.

We hopen dat we voor hem een goede woonplek in de ggz kunnen vinden waar hij zijn draai kan vinden en toegang heeft tot de juiste zorg.

Mijn zoon is een mooi mens. Kwetsbaar door zijn psychosegevoeligheid, maar ook met de bijzondere gave om het leven te nemen zoals het komt. Zijn composities van digitale muziek zijn een houvast, daar is hij dagelijks mee bezig. Hij geeft ze mooie titels zoals *Left-My-Troubles*, *Read-The-Mind* en *The-Friendly-Intruder*. De stemmen in zijn hoofd zijn altijd aanwezig, daarom is zijn koptelefoon met muziek zijn redding.

Cliëntondersteuning voor naasten

Toen de Wlz-indicatie was toegekend, kreeg mijn zoon een brief van het Zorgkantoor met het aanbod voor cliëntondersteuning. Ik heb contact opgenomen met een organisatie die mij aansprak en het bleek ook voor naasten mogelijk om (gratis) ondersteuning te krijgen. Ik heb nu een adviseur die zonder gedoe over privacy met mij praat en afstemt. Dat is erg fijn, zij geeft nuttige adviezen. Zij heeft kennisgemaakt met mijn zoon voorafgaand aan het intakegesprek voor plaatsing in een ggz-instelling. Zij verving mij bij dit gesprek en maakte voor mij een waardevol verslag.

Op de website van het CIZ staat dat je deze ondersteuning kunt aanvragen, ook voor hulp bij het indienen van de Wlz-indicatie.

Karin Groen

Aanvraag Wlz-indicatie

De cliënt zelf, de instelling of u als naaste kunnen een Wlz-indicatie aanvragen. Het is beter als de instelling de aanvraag indient. Het CIZ heeft het oordeel van de behandelend psychiater immers nodig om uitspraak te kunnen doen over de aanvraag. In de formulieren is aangegeven wie wat moet aanleveren. De aanvraag kan worden gedaan via het digitale loket Portero.

Wat u zelf kunt doen en voorbereiden:

- Begin om de **levensloop van uw familielid** te beschrijven. U bent immers goed bekend met zijn hele geschiedenis. Tips voor het schrijven van een levensverhaal kunt u op internet vinden.
- Download de **Wlz-zorgprofielen** van de CIZ-website om een idee te krijgen van de verschillende mogelijkheden voor zorg. Kijk naar de inhoud van de profielen onder Sector GGZ.
- Bespreek de aanvraag met de **behandelaar**. Deze kan u doorverwijzen naar de transferverpleegkundige van de instelling die toegang heeft tot het digitale loket Portero. Dat maakt de aanvraag een stuk eenvoudiger.
- Heeft uw naaste een **Wmo-indicatie**? Bespreek met de leiding van de beschermd wonen-instelling waarom u een Wlz-indicatie wilt aanvragen. (Bijvoorbeeld om stress van het jaarlijkse Wmo-evaluatiegesprek met de gemeente te voorkomen.)
- Download de **aanvraagformulieren** van de CIZ-website en vul ze in vanuit uw ervaringen. Bespreek dit vervolgens met de hulpverlener van de instelling die de aanvraag gaat doen of die u zal helpen om het zelf te doen.
- Zorg dat u **inzage** krijgt in wat er uiteindelijk in de aanvraag komt te staan. Stel eventueel wijzigingen voor en laat de levensloop als bijlage meesturen.
- Als u **problemen** voorziet met de aanvraag op het grensvlak tussen ggz-instelling (behandelaar) en beschermd wonen (woonbegeleiding), vraag dan aan beschermd wonen om een motivatie te schrijven waaróm beschermd wonen niet lukt bij uw familielid. Laat dit document als bijlage meesturen.
- Als u behoefte heeft aan **onafhankelijke ondersteuning** bij de Wlz-aanvraag, aarzel dan niet om een organisatie te benaderen die cliëntondersteuning biedt. Deze ondersteuning is gratis en geldt ook voor familie/naasten die de aanvraag willen doen voor degene die Wlz-zorg nodig heeft.
- Geef uw eigen **e-mailadres** én **postadres** of die van de zorgverlener op. Zo wordt u of de zorgverlener op de hoogte gehouden van de vorderingen. En kunt u of kan de zorgverlener de indicatiebrief op een zorgvuldige manier bespreken met de cliënt. De inhoud daarvan kan nogal confronterend zijn.

Informatie over aanvragen Wlz-indicatie: www.ypsilon.org/wlz